Cum să spui adevărul şi numai adevărul

În timpul unei campanii electorale, se spun multe minciuni. Se minte pentru a sintetiza şi a simplifica o idee, se minte pentru a avansa mai repede, se minte din convingere (este cazul cel mai tragic, pentru că în realitate, cel care minte, de fapt nu minte, el spune minciuni din cauză că nu cunoaşte adevărul), se minte din viciu. Ei bine, aşa este peste tot, asta-i viaţa, subiectul este închis, punct şi de la capăt. Totuşi, nu vi se întâmplă câteodată să aveţi nostalgia cuiva care ar spune adevărul şi nimic altceva decat adevărul?
Din fericire, două categorii de operatori intelectuali vin să satisfacă această dorinţă profundă de limpezime şi sinceritate, dovedindu-ne că pot urma cuvântul evanghelic: "Que votre parole soit oui, oui, non, non; ce qu'on y ajoute vient du malin". Primii sunt cei care redactează ceea ce numim în Italia "note mincinoase". Printr-o ironie semantică este vorba despre instrucţiunile de utilizare (care ştim şi noi cât de mult adevăr spun) acompaniind orice ambalaj farmaceutic; în a doua categorie intră responsabilii *help*-ului programelor pe calculator.
Autorii "notelor mincinoase" au înţeles încă din fragedă copilarie că, în momentul în care trebuie să spună un lucru, trebuie să spună ceea ce ştiu şi nimic altceva. De aceea, la rubrica de contraindicaţii citim destul de des despre vreo "alergie la una din substanţele care compun produsul". Altfel spus, dacă luaţi acel medicament şi dacă imediat cădeţi la pamânt, cu spume verzi la gură şi cu o encefalogramă plată, înseamnă că trebuie să întrerupeţi tratamentul.
Fiindcă reticenţa este câteodată o sursă de minciuna, autorul ţine să vă spună totul, fară să vă ascundă nimic: "Studiile statistice au dovedit că pentru unii subiecţi produsul poate provoca reacţiile urmatoare: arsuri în gât, cefalee, vomă, ameţeală, artroză, diaree, conjunctivită, colită spasmodică, boala lui Alzheimer, febră galbenă, peritonită, afazie, cataractă, herpes zosterian, acnee senilă, menstruaţii săptămânale la subiecţii de sex masculin, sindromul Krauss-Eldermann".
Să vedem acum ce se întâmplă cu autorii de *help*. Când aveţi vreo problemă cu calculatorul dumneavoastră, mai ales dacă sunteţi începător sau dacă încercaţi vreun program nou, ştiţi din capul locului că nu puteţi recurge la manualul furnizat de producătorul programului, pentru că nu dispuneţi de un sclav etiopian care să îl transporte pe masa de lucru, iar dacă îl aveţi deja la indemană, nu înţelegeţi în ruptul capului de ce dupa pagina A115 urmează direct pagina W18. Cât despre manualele vândute la preţ mare de către editorii independenţi, fie acestea sunt concepute pentru proşti şi pe parcursul a zece pagini vă explică cum ecranul se va umple de drăguţe imagini în culori la apăsarea butonului "start", lucru care bătrânul dumneavoastra stilou nu ar fi putut să îl facă; fie au opt sute de pagini şi indexul lor enumeră cu minuţiozitate orice numai ceea ce căutaţi nu.
Astfel, nu vă mai rămâne decât să căutaţi în *help*, adică în ecranul care se deschide atunci când faceţi clic pe un mic desen, de obicei un semn de întrebare. Presupunând ca programul vă oferă posibilitatea indicată de un meniu derulant să inseraţi un obiect, vă întrebaţi ce este un obiect şi cum se face ca să îl inseraţi (mai ales acolo unde pare normal să îl inseraţi). Fără panică. Activaţi *help*-ul care vă dă răspunsul următor: "Această comandă inserează un obiect în document.". În cazul în care îl banuiţi pe autorul textului că nu v-a spus tot adevărul, vin în apărarea sa morală: a spus adevărul, această comanda

face exact ceea ce scrie în meniu. Simplu, nu este răspunsul la întrebarea dumneavoastră ci, grosso-modo, este întrebarea însăsi, căreia i-am şters semnul de întrebare.
Alte exemple: Ce înseamnă "A crea o legatură"?. Raspuns: "Comanda permite crearea unei legături (vezi Acces)". Dacă încercaţi să căutaţi cuvântul "Acces", găsiţi următoarele: "Permite accesarea unei legături (vezi crearea unei legături)". La fel de utile sunt mesajele de eroare de tipul "Eroare 125". *Help*-ul vă informează că aţi comis eroarea 125 şi că trebuie să o eliminaţi înainte de a continua.
Să formezi un autor de *help* necesită o pregatire din fragedă copilarie, în şcoli specializate. Copiii sunt învăţaţi să formuleze aserţiuni ca "Orice celibatar este celibatar" (ca premiu se câştigă o bomboană), sau: "Epamimenide fie aleargă, fie nu aleargă; toate animalele sunt animale; plouă sau nu plouă; dacă Corbulide enunţă principiul terţului exclus, atunci Corbulide enunţă principiul terţului exclus; dacă toţi oamenii sunt muritori - şi toţi oamenii sunt muritori - *ergo* toţi oamenii sunt muritori."
1996